

XIX.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Helligholdelsen af Søndagen og Folketjerkens øvrige Helligdage.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 14de Februar 1876.)

Med Overveielſen af det foreliggende Lovforſlags Indhold har Udvalget førſt maattet underſøge, hvorvidt det kan ſiges at ſtemme overens med den nu her i Landet forfatningsmæssig beſtaaende Religionsfrihed ved Lov at ville tvinge hele Landets Befolkning til at helligholde Folketjerkens Helligdage; det kan ikke antages at være Lovforſlagets Mening, men Titlen er ſandſynligviis fremkommen ved en mindre heldig Efterſigning af Udtrykkene i Forordningen af 26de Marts 1845. Udvalget antager, at den borgerlige Lovgivning ikke kan eller bør gaa videre paa dette Omraade end til at værne om den offentlige Fred, ſamt tillige virke hen til, at Folketjerkens Gudstjeneste kan holdes uforstyrret. Om denne Grundſætning har Udvalget været enigt, om det end ikke har kunnet enes om dens Anvendelse i alle forekommende Tilfælde.

Er den offentlige Fred ſaaledes alene det, ſom bør ſøges fremmet og hævdet ved nærværende Lov, ſaa følger deraf, at der i ſamme ikke bør indblandes Beſtemmelſer, hvorved Henſyn, der ikke ſtaa i Forbindelse hermed, ſøges fremmede. Naar der har været Tale om at ſikkre Lyndet Ret til en vis Frihed paa Helligdagen, ſaa maatte det, for ſaa vidt det fandtes rigtigt at beſtemme Noget herom ved Lov, henviſes til den almindelige Lyndelov.

Gaaende ud fra denne Forudſætning, ſkal Udvalget nu udtale ſig om de enkelte Paragrafer og bemærker da til § 1, at Arbejdsſkæler formenes kun at burde forbydes af Henſyn til den Larm, hvormed de foregaa, ligesom det ogſaa bør betegnes beſtemtere, hvilken Virkning en ſaadan Larm ſkal kunne afſtedkomme, for at den ſkal være forbudt.

Det er nemlig ikke let at vide, hvad der kan være forſtyrende for Andre, hvorimod der kun bør være Tale om en Larm, ſom nødvendig maa forſtyrre den almindelige Fred. Nogle Medlemmer foreſlaa, at den Beſtemmelſe, der i 2det Punktum findes for Kjørfel med Arbejdsvoagne i Kjøbſtederne, bør udſtrækkes til Nørreſundby og øvrige lignende Steder. Paragrafens 2det Stykke foreſlaar Flertallet forandret ſaaledes, at Markarbejder ere tilladte til enhver Tid.

Udkaſtets § 2 foreſlaar et Mindretal at forandre derhen, at de Handlendes Boutiker ikke befales lukkede, idet det ikke kan indrømme, at Helligdagens Fred forſtyrres ved, at Boutiksdøren ere aabne. — Lovforſlaget gaar, efter Motiverne, ud fra, at den Handlende ogſaa ſkal kunne afhænde Varer under Gudstjenesten til de Kjøbere, der indfinde ſig i hans Hus, og heri ligger en Erkjendelse af, at det er betænkeligt at afbrøde al Handel i den omhandlede Tid; men Henſigten vil ikke kunne opnaas paa den nævnte Maade, thi de Handlende have i Almindelighed ingen Varer paa deres private Bopæl. Det Naturligſte er at overlade den Handlende ſelv at afgjøre, om hans Boutik ſkal være aaben eller lukket paa Helligdagene ſom paa enhver anden Dag. Flertallet maa derimod, i Henhold til de i Lovforſlagets Motiver udviklede Grunde, tilraade, at den beſtaaende væſentlige Forſkjel paa Helligdage og Spøgnedage, ſom hidrører fra Boutikernes Lukning paa de førſt nævnte Dage, opretholdes, og Beſtemmelſen herom bør formentlig helſt affattes ligesom i Forordningen af 1845, ſaa at der ingen Anviſning gives paa Handel ad Bagdøre. — Nogle Medlemmer foreſlaa, at det ſkal være tilladt hele Dagen at udfælge